

איגוד ערים לאיכות הסביבה
גליל מערבי

מי נגר דף מידע לתושבים

מי נגר הם מים אשר זורמים על פני הקרקע. זרימת המים מתרחשת כאשר האדמה ספוגה עד למקסימום יכולת הספיגה שלה. במצב שכזה, המים אינם מסוגלים לחלחל לתוך הקרקע ונישאים על פניה. מקור המים בארץ, בהעדר קרחונים או שלג, הוא בגשמים. ככל שאירועי הגשם עזים יותר, האדמה חדירה פחות למים, כלומר החלחול מועט ואין המים מספיקים להיספג באדמה ולהגיע למי התהום. ככל שפני השטח משופעים יותר כך מצטברים יותר מי נגר. תהליך גדילת השטחים העירוניים גורם לנגר רב עקב צמצום שטחי הקרקע המאפשרים חלחול מים. מקור מי נגר עירוניים הוא בעיקר בגגות המבנים, במדרכות ובכבישים. כיום זורמים רוב המים האלה למערכת הניקוז העירונית ומשם בדרך כלל אל נחלים ולים. כלומר, מים אלה אינם מנוצלים כיום.

לשימור נגר עילי מטרות חשובות – תרומה לסביבה ולנוף, מניעת סחף, מניעת זיהום, השקיה באזורים מדבריים ועוד. תפיסת מי הנגר העילי כמשאב בעל פוטנציאל כלכלי וסביבתי באה להחליף את גישת תכנון הניקוז המסורתית, המתייחסת בעיקר לסיכוני הצפה, ומתמקדת בסילוק מהיר ככל הניתן של מי הנגר. ניצול מי נגר במגרשים למגורים - ניתן להפוך כל מגרש ל'אגן היקוות זעיר', באמצעים פשוטים יחסית כגון מיקום ערוגות גינון מונמכות מתחת למרזבים, קירות בגובה 20 סמ' מעל פני הקרקע בגבול המגרש, מתקני החדרה ועוד.

ניצול מי נגר בחניות - ניתן להשתמש באלמנטי ריצוף חדירים למים כגון אריחי דשא, אספלט מחורר וריצופים ייעודיים לרכז מי נגר שיחלחו לקרקע גם בשטחים אלה. ריכוזי המזהמים שנבדקו במחקרים שונים בדגימות מי נגר עירוניים, היו נמוכים למדי. עובדה זו מצביעה על כך שניתן להשתמש במקור מים זה להשקיה ללא טיפול או על ידי מערך טיפול מצומצם יחסית, כגון סינון וכלורינציה. שימושים כאלה יכולים להקטין את הצורך בהתפלת מים נוספת, אשר יש לה עלויות כלכליות וסביבתיות רבות. המחקר, התכנון והביצוע בכל הנוגע לניהול וניצול מי נגר נמצאים עדיין בשלבים ראשוניים.

מדריך לתכנון
ובניה משמרת
נגר עילי

ניהול מי נגר
באזורים מבונים-
פורום ה-15